

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobců: **a) Ō. Ō.**, a jejich nezletilých dětí **b) H. Ō.**, a **c) T. Ō.**, všichni zastoupeni Mgr. Viktorem Klímou, advokátem se sídlem Melantrichova 477/20, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 8. 2018, č. j. MV-97871-2/OAM-2018, o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové - pobočky v Pardubicích ze dne 13. 12. 2018, č. j. 50 Az 6/2018 - 160,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalobou podanou dne 7. 9. 2018 ke Krajskému soudu v Hradci Králové - pobočce v Pardubicích (dále jen „krajský soud“) napadli žalobci (dále též „stěžovatelé“) rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 8. 2018, č. j. MV-97871-2/OAM-2018, jímž bylo podle § 11a odst. 3 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) zastaveno řízení o jejich další opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 22. 8. 2018 [v případě žalobců a) a b) se jednalo o v pořadí čtvrtou žádost a v případě žalobce c) o třetí žádost, přičemž poslední řízení se žalobci bylo pravomocně skončeno dne 9. 7. 2018, kdy byla odmítnuta kasační stížnost žalobce c) pro nepřijatelnost].

[2] V žalobě stěžovatelé zejména namítali, že se objevily dvě nové azylově relevantní skutečnosti, pro které by měla být jejich žádost věcně posouzena. Jednak se obávají pronásledování, neboť babička stěžovatelky a) byla v roce 2018 uvězněna za uplatňování svých politických práv, jednak se v zemi původu podstatně změnila situace po pokusu o převrat v roce 2016 a po volbách ze dne 24. 6. 2018 „*pokračuje demontáž demokratického státního zřízení*“. K prokázání těchto tvrzení údajně předložili žalovanému několik listin (obžalobu babičky, novinový článek, výroční zprávu Amnesty International a „*vyjádření účastníka správního řízení*“). Tyto listiny však zřejmě nebyly do správního spisu založeny, stejně jako plná moc udělená zaměstnanci Organizace pro pomoc uprchlíkům z. s. (zástupci stěžovatelů v řízení před správním orgánem a před krajským soudem) Z. P. Rozhodnutí žalovaného proto bylo doručováno přímo stěžovateli a), což stěžovatelé hodnotili jako vadu řízení, stejně jako neprovedení důkazů, které měli údajně doložit ke své žádosti. K prokázání těchto tvrzení navrhli, aby krajský soud provedl dokazování výslechem Z. P. a policejních úřednic, které participovaly na úkonu registrace jejich azylové žádosti. Švagr stěžovatelky a) je navíc bojovníkem PKK v Iráku, což prohlubuje zájem

tureckých orgánů o její rodinu. Obávají se vyslyšení stěžovatelky a) a jejího uvěznění pro vykonstruovanou protistátní činnost, jako v případě její babičky. Dále stěžovatelé poukázali na to, že na východě a jihovýchodě Turecka probíhá „*vnitřní ozbrojený konflikt*“, přičemž vnitřní přesídlení není podle stěžovatelů možné a jim „*tak reálně brozí usmrčení*“. Z těchto důvodů by jim měla být udělena doplňková ochrana. Pole názoru stěžovatelky a) by navíc neudělení azylu bylo v rozporu s nejlepšími zájmy dětí, které nehovoří Turecky, kurdsky hovoří s obtížemi, a v České republice jsou již integrovány. Jako děti imigrantů budou navíc stěžovatelé b) a c) v zemi původu čelit diskriminaci. Stěžovatelka a) také vzhledem k riziku návratu do Turecka trpí panickými depresivními stavy a v zemi původu se nebude moci léčit. Ze všech uvedených důvodů navrhli, aby krajský soud žalobou napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[3] V replice k vyjádření žalovaného k žalobě ze dne 11. 12. 2018 dále stěžovatelé navrhli k důkazu jízdenku Českých drah a. s. k prokázání přítomnosti pana P. při podání žádosti o azyl. Krajskému soudu také navrhli, aby položil Soudnímu dvoru Evropské unie předběžnou otázku týkající se rozporu § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) s čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady EU č. 2013/95/EU.

[4] Po posouzení věci dospěl krajský soud k závěru, že žaloba není důvodná. Nejprve připomněl, že Listina základních práv a svobod ani žádná mezinárodní smlouva, jíž je Česká republika vázána, nezaručují nárok na azyl. Od posledního rozhodnutí žalovaného se neobjevily nové závažné skutečnosti, ani nedošlo k takové změně situace v zemi původu stěžovatelů, že by to mohlo zakládat opodstatněnost jejich další opakované žádosti o azyl. K trestnímu stíhání babičky stěžovatelky a) a k členství jejího švagra v PKK odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které důvody pro udělení azylu či doplňkové ochrany nelze bez dalšího odvozovat od jiné osoby. Stěžovatelka a) Turecko opustila v roce 2010 a opakovaně uváděla, že v zemi původu nebyla politicky či jinak aktivní, její nezletilé děti navíc v Turecku nikdy nebyly; obava z pronásledování proto není důvodná. Žalovaný tedy nepochybil, pokud se trestním stíháním babičky stěžovatelky a) nezabýval, a neprováděl v tomo směru žádné dokazování. Podle soudu „*[n]ebylo proto ani nutné prověřovat spekulace žalobců ohledně postupu žalovaného při tvorbě správního spisu a k těmto žalobním tvrzením provádět dokazování.*“ Postavením kurdské menšiny se orgány veřejné moci zabývaly již v předchozích řízeních, a dospěly k závěru, že potíže této menšiny nedosahují intenzity pronásledování či vážné újmy ve smyslu zákona o azylu. Tento závěr je v případě stěžovatelů i nadále platný, neboť stěžovatelé neuvedli „*jediny rozumný důvod*“, proč by měli patřit mezi osoby, které by se po státním převratu v Turecku musely obávat pronásledování. Nebylo tak třeba zabývat se zprávou Amnesty International či novinovým článkem (který nadto podle judikatury není relevantním zdrojem informací), ostatně žalovaný disponoval vlastními aktuálními a relevantními informacemi o zemi původu stěžovatelů z května roku 2018, které se týkaly přímo kurdské menšiny. Obavy stěžovatelů z vnitřního ozbrojeného konfliktu již krajský soud v minulosti označil za liché, proto nebylo nutné se jim znovu věnovat. Stěžovatelka a) před odjezdem z vlasti bydlela s manželem v Mersinu, kde žádný ozbrojený konflikt neprobíhal a neprobíhá. Žalovanému nelze vyčítat ani to, že se nezabýval psychickým stavem stěžovatelky a). Ten není azylově relevantní, neboť stěžovatelka netrdí, že by trpěla závažnou duševní chorobou a že nedostatečnost zdravotní péče v zemi původu dosahuje takové úrovně, kterou by bylo možné označit za mučení nebo nelidské či ponižující zacházení. Úroveň zdravotnictví v zemi původu pak nemůže sama o sobě založit důvod pro udělení azylu. K očekávanému vlivu změny prostředí na stěžovatele krajský soud uvedl, že rozhodnutím žalovaného nebyl ukončen jejich pobyt na území České republiky, stěžovatelé mají možnost upravit svůj pobytový status podle zákona o pobytu cizinců. I kdyby však byli nuceni vycestovat, stěžovatelka a) se bude vracet do země původu, kde žijí její příbuzní a může si tam opět vytvořit sociální vazby, co se týče stěžovatelů b) a c), bylo by především věcí rodičů a tureckých pedagogických pracovníků, aby jim umožnili adaptaci na nové prostředí. Obava,

pokračování

že stěžovatelé b) a c) jakožto „*děti emigrantů*“ budou pronásledováni, je nepodložená; stěžovatelé navíc mají možnost případně se obrátit na Evropský soud pro lidská práva. Námitku týkající se nesprávného doručování správního rozhodnutí označil krajský soud za formalistickou, neboť stěžovatelka a) se s obsahem doručované písemnosti bezpochyby seznámila. Ke tvorbě správního spisu pak krajský soud uvedl, že „*nemá pochybnosti o tom, že správní orgány při vedení spisu postupovaly v souladu se zákonem*“. Nicméně i pokud by tomu tak nebylo, soud dostatečně objasnil, proč by údajně předložené listiny nemohly závěry žalovaného změnit.

II.

[5] Stěžovatelé napadli rozsudek krajského soudu kasační stížností formálně z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b), c) a d) s. ř. s. Konkrétně namítali, že právní názor krajského soudu, týkající se práva cizinců na azyl, nemůže obstát, neboť právo Evropské unie zakládá právní nárok cizince na udělení mezinárodní ochrany v případě splnění podmínek stanovených Ženevskou úmluvou. Stejně tak nelze souhlasit s jeho právním názorem, že reálné nebezpečí pronásledování nebo vážné újmy může stěžovatelům hrozit až v okamžiku, kdy s nimi bude zahájeno řízení o uložení správního vyhoštění. Žádost stěžovatelů byla již posuzována jako následná opakovaná žádost, jsou tak kdykoliv ohroženi dopravením na hraniční přechod, aniž by jim bylo umožněno hájit svá práva v řízení o uložení správního vyhoštění.

[6] Stěžovatelé jsou dále toho názoru, že o jejich žalobě rozhodoval vyloučený soudce. Soudce krajského soudu JUDr. Aleš Korejtko se totiž „*nechal unést a namísto kvalitní přesvědčivé argumentace zabrnul odůvodnění svého rozhodnutí hodnotícími soudy*“ (k tomu odkázali na body č. 20 a č. 38 napadeného rozsudku). Negativní vztah soudce ke stěžovatelům lze podle jejich názoru seznat i z článku „*Soudce Korejtko: Azyl je vážná věc, neslonží k legalizaci pobytu*“, zveřejněného dne 26. 2. 2016 na portálu ceska-justice.cz, kde se JUDr. Korejtko vyjadřuje k případu stěžovatelů a uvádí přitom konkrétní informace z dříve probíhajícího řízení, včetně data narození nezletilého stěžovatele c). Poukázali také na skutečnost, že jmenovaný soudce kandidoval v roce 2010 jako nestraník za stranu Svobodných do obecního zastupitelstva města Chrudim, jejíž volební program z roku 2017 zahrnuje „*zachování naší samostatné přísné imigrační politiky*“.

[7] Podle stěžovatelů také krajský soud pochybil, když se nezabýval jejich důkazními návrhy osvědčujícími skutečnost, že správnímu orgánu předložili důkazní materiál, který nebyl založen do správního spisu. Krajský soud měl přistoupit k provedení dokazování a náležitě zjistit skutečný stav věci; vycházel však toliko z předávacího protokolu Ředitelství služby cizinecké policie, ze kterého vyplývá, že důkazní prostředky při podání žádosti předkládané nebyly. Obecná formulace, že správní orgány neměly žádného motivu k zapření předkládaných dokumentů, je nedostatečná a nepřezkoumatelná. Krajský soud nadto došel k nesprávnému závěru, že zjištění toho, zda písemnosti byly správnímu orgánu předloženy, je pro danou věc nepodstatné, neboť uplatňované důvody pro udělení mezinárodní ochrany nejsou důvodné. Pokud by se totiž s nimi správní orgán seznámil, mohl by eventuelně přistoupit k meritornímu posouzení azylové žádosti. Soud také nahradil svým rozhodováním správní akt výkoné moci, ač k tomu není oprávněn.

[8] Krajský soud měl zkoumat, zda lze dospět k závěru, že by stěžovatelům v zemi původu mohlo hrozit pronásledování. Soud také přezkoumatelným způsobem nereagoval na namítanou změnu situace v jejich zemi původu. Stěžovatelka a) se nikdy svými politickými postoji netajila a obává se proto, že bude souzena a vězněna stejně jako její babička. Krajský soud a správní orgán rovněž opomněl, že v Turecku došlo ke změně ústavního systému, což činí obtížnějším domáhat se tam ochrany základních práv.

[9] Stěžovatelé dále krajskému soudu vytkli, že nereagoval ani na jejich návrhy na položení předběžné otázky a případného zohlednění nových skutečností a provedení dalšího dokazování, které zanesli do repliky k vyjádření žalovaného k žalobě. Podle jejich názoru s ohledem na § 104a s. ř. s. kasační stížnost nelze považovat za opravný prostředek ve smyslu čl. 267, písm. b) Smlouvy o fungování Evropské unie a za soud poslední instance je třeba považovat ve věcech mezinárodní ochrany krajský soud. Pokud by tomu tak nebylo, pak je nutno vykládat § 104a odst. 1 s. ř. s. tak, že návrh na zahájení řízení o předběžné otázce je vždy elementem, který vylučuje aplikaci uvedeného ustanovení, neboť kasační stížnosti obsahující takový návrh podstatně převyšují zájem stěžovatele. Nejvyššímu správnímu soudu navrhli, aby ohledně této jejich domněnky položil Soudnímu dvoru Evropské unie předběžnou otázku.

[10] Podstatný přesah vlastních zájmů ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. spatřovali stěžovatelé v tom, že je třeba stanovit, zda krajské soudy mohou nahrazovat svými úvahami meritorní rozhodnutí správního orgánu v případě, kdy je přezkoumáváno toliko procesní rozhodnutí o zastavení správního řízení, a také to, zda jsou krajské soudy povinny pokládat předběžné otázky Soudnímu dvoru Evropské unie či návrh na položení předběžné otázky. Za zásadní také považují řešení otázky, zda je z rozhodování o žalobě vyloučen soudce, který v minulosti publikoval článek pohoršující se nad předešlými žalobami stěžovatele a soudce, jenž prokazatelně sympatizuje s politickou stranou, jež prosazuje zásadní zostření migrační a azylové politiky. Podle stěžovatelů také byly porušeny judikatorní závěry Nejvyššího správního soudu, když nebyl brán ohled na uvěznění babičky stěžovatelky a) a její případ nebyl posuzován v celé jeho souvislosti.

[11] Závěrem stěžovatelé navrhli, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek i žalobou napadené správní rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[12] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s odůvodněním napadeného rozsudku a vyjádření přesvědčení, že rozsudek krajského soudu je zákonný, a stejně tak i žalobou napadené správní rozhodnutí. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou, případně zamítl jako nedůvodnou.

III.

[13] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas a stěžovatelé jsou zastoupeni advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[14] Ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud v souladu s § 104a s. ř. s. musí nejprve zabývat otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany (azyly) lze pro stručnost odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS. Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, je přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azyly je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

[15] V projednávané věci spatřovali stěžovatelé přesah vlastních zájmů v nutnosti řešení otázek specifikovaných výše, které vyplývaly z jimi tvrzených pochybení krajského soudu.

pokračování

[16] Nejprve je třeba konstatovat, že Nejvyšší správní soud žádná pochybení krajského soudu nezjistil. Průběh řízení byl standardní, odůvodnění napadeného rozsudku bylo dostatečné. Soud se podrobně vypořádal se všemi skutečnostmi, které stěžovatelé uvedli, i s důkazními návrhy, které učinili. K tomu je třeba dodat, že v projednávané věci krajský soud nenahrazoval svými úvahami odůvodnění rozhodnutí žalovaného, jelikož převážná většina důvodů žádosti o azyl, ke kterým se vyjadřoval, byla v obecné rovině uvedena v ručně psané žádosti stěžovatelky a) o mezinárodní ochranu založené ve správním spise, některé pak byly uvedeny až v žalobě. Jeho vypořádání tam uvedených skutečností bylo sice podrobnější, než vypořádání žalovaného, nicméně se jimi soud správně zabýval pouze z toho hlediska, zda se jedná o nové skutečnosti, které nebyly řešeny v předchozích řízeních a zda jsou vůbec takového charakteru, že by se mohlo jednat o podstatnou změnu okolností se vztahem k pronásledování nebo hrozbě vážné újmy osob stěžovatelů (tedy zda jsou ve vztahu k další opakované žádosti o azyl vůbec relevantní). To je podle názoru Nejvyššího správního soudu v souladu s jeho ustálenou judikaturou a s úpravou řízení o dalších opakovaných žádostech v zákoně o azylu.

[17] Pokud jde o vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci, kritéria posuzování této otázky jsou stanoveny bohatou a ustálenou judikaturou jak Ústavního soudu (např. náleze ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, náleze ze dne 8. 3. 2005, sp. zn. III. ÚS 448/04, náleze ze dne 7. 3. 2007, sp. zn. I. ÚS 722/05), tak Nejvyššího správního soudu (namátkou např. usnesení ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 – 16, ze dne 13. 4. 2010, č. j. Nao 13/2010 – 68, či ze dne 11. 6. 2010, č. j. Nao 46/2010 - 78). Zodpovězení otázky nastolené stěžovateli v rámci odůvodnění přijatelnosti jejich kasační stížnosti (tj. zda je vyloučen soudce, který publikoval článek pohoršující se nad jejich předešlými žalobami a který sympatizuje s politickou stranou prosazující zostření migrační politiky) by pak představovalo posouzení věci samé za aplikace této ustálené judikatury.

[18] Žádnou právní otázku, ať již z oblasti práva hmotného či procesního, k níž by byl nucen se vyjádřit za účelem sjednocování judikatury, tak Nejvyšší správní soud v projednávané věci nenalezl. Relevantní judikaturu k otázkám, které stěžovatelé nastolili v žalobě a poté opakovaně v kasační stížnosti, uvedl v odůvodnění napadeného rozsudku již krajský soud [a to včetně otázky relevance uvěznění babičky stěžovatelky a) ve vztahu k žádosti stěžovatelů o azyl].

[19] Nejvyšší správní soud se rovněž zabýval návrhem stěžovatelů na položení předběžné otázky Soudnímu dvoru Evropské unie, přičemž jej neshledal důvodným. Jak vyplývá z judikatury zdejšího soudu, soudem poslední instance v řízeních ve věcech mezinárodní ochrany je právě Nejvyšší správní soud (viz např. rozsudek ze dne 15. 10. 2016, č. j. 8 Azs 123/2016 - 30). Krajský soud tedy nepochybil, pokud stěžovateli nastolenou předběžnou otázku Soudnímu dvoru Evropské unie nepoložil. Nelze mu také vyčítat, že se návrhem stěžovatelů na položení této otázky v napadeném rozsudku výslovně nezabýval, neboť takovou povinnost mu právní úprava ani judikatura nestanoví. Z rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu také plyne, že návrh na položení předběžné otázky Soudnímu dvoru Evropské unie nemá za následek to, že by podaná kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany podstatně přesahovala vlastní zájmy stěžovatele (viz např. usnesení ze dne 4. 4. 2019, č. j. 3 Azs 120/2018 - 73). Nadto je třeba uvést, že úprava soudní hierarchie a opravných prostředků ve správním soudnictví, je v kompetenci tuzemského právního řádu, nejedná se o sporný výklad evropského práva. Pokládat uvedené otázky jakožto předběžné Soudnímu dvoru Evropské unie by tedy nebylo namístě.

[20] Nejvyšší správní soud tak z výše uvedených důvodů kasační stížnost stěžovatelů odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[21] Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 3 věta první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 22. srpna 2019

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu